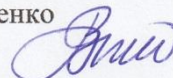


МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ВІННИЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ім. М.І. ПИРОГОВА

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Проректор з наукової роботи
проф. О. Власенко



« 8 » 10 20 20 р.

СИЛАБУС

Дисципліна з підготовки доктора філософії:

КЛІНІЧНА ФАРМАКОЛОГІЯ

Спеціальність	«Медицина», «Стоматологія», «Педіатрія», «Громадське здоров'я»
Освітньо-наукова програма	«Медицина, 2020
Рівень вищої освіти	Третій (освітньо-науковий)
Навчальний рік	2020-2021
Статус дисципліни (обов'язкова/вибіркова)	Вибіркова
Мова викладання	українська
Загальне навантаження	1,5 кредити ЄКТС
Курс / семестр	I курс / 2 семестр
Укладач (і)	професор Яковлева О.О., доцент Жамба А.О.
Викладач (і), гостьові лектори	професор Яковлева О.О., доцент Дорошкевич І.О., доцент Семененко І.Ф., доцент Стопінчук О.В., доцент Семененко С.І., доцент Барало Р.П., доцент Півторак К.В.
Місце проведення, контакти	Кафедра клінічної фармації та клінічної фармакології Адреса: 21036, м.Вінниця, Блока, 34, телефон (0432)529679 clinpharm@vnmu.edu.ua



СИЛАБУС

Дисципліна з підготовки доктора філософії:

КЛІНІЧНА ФАРМАКОЛОГІЯ

Спеціальність	«Медицина», «Стоматологія», «Педіатрія», «Громадське здоров'я»
Освітньо-наукова програма	«Медицина», «Стоматологія», «Педіатрія», «Громадське здоров'я», 2020
Рівень вищої освіти	Третій (освітньо-науковий)
Навчальний рік	2020-2021
Статус дисципліни (обов'язкова/вибіркова)	Вибіркова
Мова викладання	українська
Загальне навантаження	1,5 кредити ЄКТС
Курс / семестр	I курс / 2 семестр
Укладач (і)	професор Яковлева О.О., доцент Жамба А.О.
Викладач (і), гостьові лектори	професор Яковлева О.О., доцент Дорошкевич І.О., доцент Семененко І.Ф., доцент Стопінчук О.В., доцент Семененко С.І., доцент Барало Р.П., доцент Півторак К.В.
Місце проведення, контакти	Кафедра клінічної фармації та клінічної фармакології Адреса: 21036, м.Вінниця, Блока, 34, телефон (0432)529679 clinpharm@vnmu.edu.ua

1. ОПИС ДИСЦИПЛІНИ

АНОТАЦІЯ

Освітньо-науковий рівень вищої освіти передбачає здобуття особою теоретичних знань, умінь, навичок та інших компетентностей, достатніх для продукування нових ідей, розв'язання комплексних проблем у галузі професійної та/або дослідницько-інноваційної діяльності, оволодіння методологією наукової та педагогічної діяльності, а також проведення власного наукового дослідження, результати якого мають наукову новизну, теоретичне та практичне значення (Закон України «Про вищу освіту», 2014).

Аспіранту винесені питання ефективної та безпечної індивідуалізованої фармакотерапії шляхом оволодіння знаннями фармакокінетики та фармакодинаміки, взаємодії та побічної дії основних груп лікарських засобів, їх зміни при патології різних органів і систем та раціональному вибору ЛЗ при різних захворюваннях.

МЕТА ТА ЗАВДАННЯ

Метою викладання навчальної дисципліни “Клінічна фармакологія” є здобуття аспірантами знань, навичок та вмінь в сфері вивчає впливу лікарських засобів на організм здорової і хворої людини, розробки принципів і методів вивчення дії фармакологічних препаратів в клінічних умовах, достатніх для виконання оригінального наукового дослідження, отримання нових фактів та їх впровадження у практичну медицину та інші сфери життя.

Основними завданнями вивчення дисципліни “Клінічна фармакологія” є формування системи знань, професійних умінь, педагогічної майстерності, дослідницько-інноваційної діяльності та практичних навичок під час ведення хворих різних профілів.

2. РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Після успішного вивчення дисципліни здобувач зможе:

- RN1 Демонструвати безперервний розвиток власного інтелектуального та загальнокультурного рівня самореалізації
- RN2 Інтерпретувати та аналізувати інформацію з використанням новітніх інформаційних технологій
- RN3 Виявляти невирішені проблеми у предметній області, формулювати питання та визначати шляхи їх рішення
- RN4 Формулювати наукові гіпотези, мету і завдання наукового дослідження
- RN5 Розробляти дизайн та план наукового дослідження
- RN6 Виконувати оригінальне наукове дослідження
- RN7 Пояснювати принципи, специфічність та чутливість методів дослідження, інформативність обраних показників
- RN8 Володіти, вдосконалювати та впроваджувати нові методи дослідження за обраним напрямом наукового проекту та освітньої діяльності
- RN9 Аналізувати результати наукових досліджень, використовувати методи статистичного дослідження
- RN10 Впроваджувати результати наукових досліджень у освітній процес, медичну практику та суспільство
- RN11 Презентувати результати наукових досліджень у формі презентації, постерних доповідей, публікацій
- RN12 Розвивати комунікації в професійному середовищі й громадській сфері
- RN16 Дотримуватися етичних принципів при роботі з пацієнтами, лабораторними тваринами
- RN17 Дотримуватися академічної доброчесності, нести відповідальність за достовірність отриманих наукових результатів

3. РОЗПОДІЛ ЗА ВИДАМИ ЗАНЯТЬ ТА ГОДИНАМИ НАВЧАННЯ

Вид занять	Години
Лекції	20
Практичні заняття	10
Самостійна роботи	15
Всього	45

4. ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН

№	Назви змістових модулів і тем
1.	Взаємодія лікарських засобів
2.	Принципи доказової медицини
3.	Методи клінічних випробувань ліків – доклінічні та клінічні етапи досліджень
4.	Клінічна фармакологія ГК
5.	Клінічна фармакологія НПЗЛЗ
6.	Клінічна фармакологія коагулянтів, інгібіторів фібринолізу, фібринолітиків, антиагрегантів
7.	Особливості призначення антигіпертензивних засобів при коморбідних станах
8.	Клінічна фармакологія сучасних сечогінних ЛЗ
9.	Небажані лікарські реакції, органотоксичність ЛЗ
10.	Тактика вибору антибіотиків
11.	Проблеми болю та знеболення. Клінічна фармакологія ненаркотичних та наркотичних анальгетиків
12.	Клінічна фармакологія імуномодуляторів
13.	Клінічна фармакологія цукрознижуючих ЛЗ та інсулінотерапія
14.	Особливості клінічної фармакології ЛЗ при бронхіальній астмі з коморбідними станами
15.	Клінічна фармакологія антигістамінних ЛЗ

5. МЕТОДИ НАВЧАННЯ

Пояснення різних клінічних ситуацій, бесіда, консультація, навчальна дискусія, аналіз історій хвороб пацієнтів стаціонарних відділень, клінічно-дослідні роботи, навчання аспірантів на проблемних ситуаціях з метою підготовки до роботи в реальних умовах практичних лікувальних закладів консультація, оволодіння окремими елементами пошукової роботи, клінічно-дослідна робота.

6. ПІДСУМКОВИЙ КОНТРОЛЬ ДИСЦИПЛІНИ - диференційний залік

ФОРМИ ОЦІНЮВАННЯ

усний контроль: основне запитання, додаткові, допоміжні; запитання у вигляді проблеми; індивідуальне, фронтальне опитування і комбіноване; письмовий контроль, контроль за допомогою друкованих засобів; програмований контроль.

7. СИСТЕМА ОЦІНЮВАННЯ

Форма підсумкового контролю успішності навчання (для заліку): оцінка з дисципліни (диференційований залік) аспіранта складається з суми балів поточного контролю та балів, отриманих за залікове заняття.

Форма поточного контролю успішності навчання (для заліку): оцінка з дисципліни (диференційований залік) аспіранта складається з суми балів поточного контролю та балів, отриманих за залікове заняття.

8. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

Критерії оцінювання кожної теми (диференційованого заліку):

Оцінка "відмінно" виставляється у випадку, коли здобувач знає зміст теми заняття у повному обсязі, ілюструючи відповіді різноманітними прикладами; дає вичерпні, точні та ясні відповіді без будь-яких навідних питань; викладає матеріал без помилок і неточностей; вільно вирішує задачі та виконує практичні завдання різного ступеню складності, самостійно генерує інноваційні ідеї.

Оцінка "добре" виставляється за умови, коли здобувач знає зміст теми заняття та добре його розуміє, відповіді на питання викладає правильно, послідовно та систематично, але вони не є вичерпними, хоча на додаткові питання здобувач відповідає без помилок; вирішує всі задачі і виконує практичні завдання, відчувачи складнощі лише у найважчих випадках.

Оцінка "задовільно" ставиться здобувачу на основі його знань всього змісту теми заняття та при задовільному рівні його розуміння. Здобувач спроможний вирішувати видозмінені (спрощені) завдання за допомогою навідних питань; вирішує задачі та виконує практичні навички, відчувачи складнощі у простих випадках; не спроможний самостійно систематично викласти відповідь, але на прямо поставлені запитання відповідає правильно.

Оцінка "незадовільно" виставляється у випадках, коли знання і вміння здобувача не відповідають вимогам "задовільної" оцінки.

Оцінювання самостійної роботи (диференційованого заліку).

Оцінювання самостійної роботи здобувачів, яка передбачена в темі поряд з аудиторною роботою, здійснюється під час поточного контролю теми на відповідному практичному занятті. Оцінювання тем, які виносяться лише на самостійну роботу і не входять до тем аудиторних навчальних занять, контролюється при проведенні іспиту/диференційованого заліку.

Критерії оцінювання під час проведення іспиту/диференційованого залікового заняття:

Оцінка "відмінно" (80-71) виставляється у випадку, коли здобувач під час співбесіди та виконання отриманого завдання відповів на всі поставлені (екзаменаторами в разі іспиту) запитання з дисципліни у повному обсязі, може проілюструвати відповіді різноманітними прикладами; дає вичерпні, точні та ясні відповіді без будь-яких навідних питань; викладає матеріал без помилок; вільно вирішує задачі та виконує практичні завдання різного ступеню складності, самостійно генерує інноваційні ідеї. В межах діапазону балів оцінювання відбувається з урахуванням окремих несуттєвих неточностей.

Оцінка "добре" (70-61) виставляється за умови, коли здобувач під час співбесіди та виконання отриманого завдання добре відповідає і добре розуміє всі поставлені (екзаменаторами) запитання з дисципліни, відповіді на питання викладає правильно, послідовно та систематично, але вони не є вичерпними, хоча на додаткові питання здобувач відповідає без помилок; вирішує всі задачі і виконує практичні завдання, відчувачи складнощі лише у найважчих випадках. В межах діапазону балів оцінювання відбувається з урахуванням окремих допущених помилок.

Оцінка "задовільно" (60-50) ставиться здобувачу на основі його знань всього змісту поставлених (екзаменаторами) під час співбесіди запитань, виконав отримане завдання і продемонстрував задовільний рівень розуміння та вмінь. Здобувач спроможний вирішувати видозмінені (спрощені) завдання за допомогою навідних питань; вирішує задачі та виконує практичні навички, відчувачи складнощі у простих випадках; не спроможний самостійно систематично викласти відповідь, але на прямо поставлені запитання відповідає правильно. В межах діапазону балів оцінювання відбувається з урахуванням кількості допущених помилок.

Оцінка "незадовільно" виставляється у випадках, коли знання і вміння здобувача не відповідають вимогам "задовільної" оцінки.

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою (для екзамену/ диференційованого заліку)
180-200	A	відмінно
170-179,9	B	добре
160-169,9	C	
141-159,9	D	задовільно
122-140,99	E	
	FX	незадовільно з можливістю повторного складання
	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

9. МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

(навчальний контент (конспект або розширений план лекцій), плани практичних (семінарських) занять, самостійної роботи, питання, методичні вказівки, завдання або кейси для поточного та підсумкового контролю знань і вмінь здобувачів, відео- та презентації згідно тематичного плану занять та індивідуальної роботи студентів).

10. ПОЛІТИКИ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Виконання навчальних завдань і робота за дисципліною має відповідати вимогам «Кодексу академічної доброчесності та корпоративної етики ВНМУ ім. М.І. Пирогова» (https://www.vnmu.edu.ua/downloads/other/kodex_akad_dobro.PDF).

Відпрацювання пропущених аудиторних занять, повторне проходження контрольних заходів, а також процедури оскарження результатів проведення контрольних заходів здійснюються згідно «Положення про організацію освітнього процесу для здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії у Вінницькому національному медичному університеті ім. М.І. Пирогова» (https://www.vnmu.edu.ua/downloads/other/pologPhD_org.pdf).

Політика в умовах дистанційного навчання. Порядок дистанційного навчання регулюється Положенням про запровадження елементів дистанційного навчання у ВНМУ ім. М.І.Пирогова (<https://www.vnmu.edu.ua/> Загальна інформація/Основні документи). Основними навчальними платформами для проведення навчальних занять є Microsoft Team, Google Meets. Порядок проведення практичних занять та лекцій, відпрацювань та консультацій під час дистанційного навчання оприлюднюється на веб-сторінці кафедри (<https://www.vnmu.edu.ua/> кафедра клінічної фармації та клінічної фармакології / Аспіранту або <https://www.vnmu.edu.ua/> кафедра клінічної фармації та клінічної фармакології / Новини). Зворотній зв'язок з викладачем здійснюється через месенджери (Viber, Telegram, WhatsApp) або електронну пошту (на вибір викладача) в робочий час.

11. НАВЧАЛЬНІ РЕСУРСИ

Навчально-методичне забезпечення дисципліни оприлюднено на сайті кафедри. Маршрут отримання матеріалів <https://www.vnmu.edu.ua/кафедра-клінічної-фармації-і-клінічної-фармакології/аспіранту>

ЛІТЕРАТУРА

Базова:

1. Взаимодействие лекарств и эффективность фармакотерапии / Л.В. Деримедведь, И.М. Перцев, Е.В. Шуванова, И.А. Зупанец, В.Н. Хоменко; под ред. проф. И.М. Перцева. - Х.: Изд-во "Мегаполис", 2001. - 784 с.

2. Клінічна фармакологія: підручник / За ред. проф. М.І.Яблучанського, В.М.Савченка. – Харків: ХНУ ім. В.Н.Каразіна, 2011. – 405 с.
3. Клиническая фармакология: учебник для медицинских ВУЗов IV уровня аккредитации / Под ред. О.Я.Бабака, А.Н.Беловола, И.С.Чекмана. – К.: Медицина, 2012. – 728 с.
4. Клиническая фармакология: учебник для вузов / Под ред. В. Г. Кукеса. – 4-е изд., перераб. и доп. – М.: ГЭОТАР-Медиа, 2013. – 1056 с.
5. Медична рецептура: Навчальний посібник Я.О. Дев'яткіна, Е.Г.Колот, Р.В.Луценко. - 3-о вид. перероб. і доп., - 2013. -104с.
6. Основи лікарської рецептури : навч. посібник / за ред.. К.А.Посохової, О.М.Олещук. Тернопіль: ТДМУОУ 2015.-92 с.
7. Побочное действие лекарств: ученик-справочник / С. М. Дроговоз, А. П. Гудзенко, Я. А. Бутко, В. В. Дроговоз. – Х.: «СИМ», 2011. – 480 с.
8. Фармакология - Сито! (Фармакология. Логика): учебник для вузов / Под ред. С.М. Дроговоз, г. Харьков: СИМ, 2016.-236 с.
9. Фармакология: ученик для студентов высших учебных заведений: перевод с укр.и н.ік / Чекман И.С., Горчакова Н.А., Казак Л.И. [и др.]; под ред.. проф.. И.С. Чекмана. Винница Нова Книга, 2013.-792 с
10. Фармакологія. Курс лекцій. Наукове видання. - Вінниця: ТОВ «Нілан ЛТД», 2016. - 512 с.
11. Фармакологія: підручник для студ.мед.ф-тів / Чекман І.С., Горчакова Н.О., Казак Л.І. та ін., ред.. проф.. І.С. Чекмана. - Вид.4-те. - Вінниця: Нова Книга, 2017. - 784 с.
12. Чекман І.С., Бобирьов В.М., Кресюн В.Й., Годован В.В., Горчакова Н.О., Казак Л.І., - Фармакологія: підручник для студ вищих мед. навч. закладів (2-е видання). - Вінниця «Нова книга», 2014.-432 с.
13. Bobyrov V. Pharmacology : textbook / V.Bobyrov, T.Devyatkina, O.Vazhnicha, V.Khristyuk. - 3rd ml., updated - Vinnitsya : Nova Knyha, 2015. -520 p.: il.
14. Brunton L.L., Chabner B.A., Knollmann B.C. Goodman and Gilman's The Pharmacological Basis of Therapeutics (12-th Edition).-2010.
15. Essentials of medical pharmacology / edited by Tripathi KD. - 6th edition. – New Delhi, 2010. – 940 p.
16. Katzung B.G., Masters S.B., Trevor A.J. Basic & Clinical Pharmacology (11-th Edition).-2009.- 1547 p.
17. H. Lüllmann, A. Ziegler et al. Color Atlas of Pharmacology.-2000.-662 p.
18. Pharmacology - Cito!: Textbook II Edited by S.M. Drogovoz. - Kharkiv, 2016. -192 p.

Допоміжна:

1. Бобирьов В.М., Мамчур В.Й., Луценко Р.В., Дев'яткіна Т.О., Сидоренко А.Г., Хомяк О.В. Методичні рекомендації: Експериментальне вивчення нових антидепресивних засобів. - 2014. - К.: -40с.
2. Дроговоз С.М., Гудзенко А.П., Бутко Я.А., Дроговоз В.В. Побочное действие лекарств: учебник-справочник. - Х.:»СИМ», 2011. - 480с.
3. Компендиум 2015 - лекарственные препараты / Под ред. В.Н. Коваленко, А.П. Викторов. - К.: МОРИОН, 2015.-2240 с.
4. Нові серцево-судинні лікарські засоби згідно класифікації АТС. Методичні рекомендації. - К.: ТОВ «Юстон», 2017. -159 с.
5. Фармакологія / Под ред. Р.Н. Аляутдинова. - 4-е изд. перераб. и доп. - М.: ГЭОТАР, 2013. - 832 с.
6. Чекман І.С., Вікторов О.П., Горчакова Н.О. та ін. Нестероїдні протизапальні препарати: ефективність, доступність, прийнятність для пацієнта. Фармаконагляд за безпекою застосування. - Київ: Поліграф плюс, 2011. -118 с.
7. Pharmacology at your palms: reference book / Drogovoz S.M., Kutsenko T.A. - Kharkiv: Nphall,2016,-80 p.

ЕЛЕКТРОННІ РЕСУРСИ

1. Сайт кафедри: <https://www.vnmu.edu.ua/кафедра-клінічноїфармації-з-курсом-клінічної-фармакології>
2. Сайт бібліотеки - <http://library.vsmu.edu.ua/>
3. Державний реєстр лікарських засобів www.moz.gov.ua
4. Уніфіковані протоколи ведення хворих www.moz.gov.ua
5. Австралійський бюлетень небажаних лікарських реакцій. <http://www.tga.health.gov.au/adr/aadrb.htm>.
6. Британський щомісячний бюлетень з безпечності застосування лікарських засобів. <http://www.mhra.gov.uk/Publications/Safetyguidance/DrugSafetyUpdate/index.htm>.
7. Лекції для післядипломної освіти «Принципи клінічної фармакології» Клінічного центру Національного інституту здоров'я США. <http://www.cc.nih.gov/researchers/training/principles.shtml>.
8. Міжрегіональне товариство спеціалістів доказової медицини: <http://www.osdm.org/index.php>
9. Вісник доказової медицини: <http://www.evidence-update.ru>
10. Європейське товариство клінічних фармакологів і фармакотерапевтів: <http://www.eacpt.org>
11. Ресурс з фармакогенетики. <http://www.pharmgkb.org/>.
12. On-line реєстрація небажаних лікарських реакцій на сайті FDA. <https://www.accessdata.fda.gov/scripts/medwatch/medwatch-online.htm>.
13. Ресурс по взаємодії лікарських засобів: <http://medicine.iupui.edu/flockart/>
14. Робоча група з фармакотерапії Європейського товариства кардіологів <https://www.escardio.org/>.

Силабус з дисципліни «Клінічна фармакологія» обговорено та затверджено на засіданні кафедри клінічної фармації і клінічної фармакології (протокол № 3, від «18» 09 2020 року

Відповідальний за курс

Жамба А.О.

Завідувач кафедри

Яковлева О.О.

(підпис)

(підпис)